

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2026. október 19.

1. Kinevezték a szövetségi kormány új miniszterét

Immár hivatalossá vált, Alexander Schweitzer (SPD) korábbi Rajna-vidék-Pfalz tartományi miniszterelnök követi Bärbel Bas-t (SPD) a szövetségi munkaügyi és szociális miniszteri poszton. Az 53 éves politikus széles körű tapasztalatokkal rendelkezik munkaügyi és szociálpolitikai területeken. Rajna-vidék-Pfalz tartományban 2013 és 2014, valamint 2021 és 2024 között munkaügyi és szociális miniszterként tevékenykedett. 2024 és 2026 között miniszterelnökként állt a tartományi kormány élén.

Schweitzer, aki egy belvízi hajós fiaként nőtt fel, 16 évesen csatlakozott az SPD-hez, és 2013-ban, 39 évesen lett Rajna-vidék-Pfalz addigi legfiatalabb minisztere, átvéve a munkaügyi, szociális, átalakulási és digitalizációs tárcát. Alig két évvel később az SPD frakciójának elnöke lett a mainzi tartományi parlamentben. 2024-ben Malu Dreyer, Rajna-vidék-Pfalz tartomány hosszú ideje hivatalban lévő miniszterelnöke őt nevezte ki utódjának, amikor egészségügyi okokból visszavonult a politikából. Schweitzer azonban alig két évig maradt ebben a tisztségben – egészen márciusban történt leváltásáig. Ekkor a tartományi választásokon az SPD 25,9%-os eredményével csaknem tíz százalékpontot veszített az előző választási eredményhez képest, és elvesztette a tartományi választásokat – 1987 óta először a CDU végzett az SPD előtt Rajna-vidék-Pfalzban. Májusban pedig Gordon Schnieder-t (CDU) választották meg miniszterelnöknek a tartományi parlamentben. A mainzi választási vereséget követően Schweitzer-t az SPD tartományi parlamenti frakciójának elnökévé választották. A választási kampány során kizárta annak lehetőségét, hogy miniszter legyen egy CDU-vezette tartományi kormányban. Jól értesült politikai elemzők már ekkor arról beszéltek, hogy Schweitzer Rajna-vidék-Pfalzból a szövetségi politikába kívánna átlépni. Ez végül most, mintegy fél évvel miniszterelnöki leváltását követően, össze is jött neki.

Ezzel párhuzamosan kiderült, hogy az SPD szövetségi pártkongresszusát – ahol az új pártvezetőség is megválasztásra kerül majd – január 16-án és 17-én tartják Brémában. Addig ugyanakkor a párton belül még tisztázni kellene a pártelnöki poszt betöltésének kérdését. Sajtóértesülések szerint Bärbel Bas lemondását követően ugyanis nincs egyetértés az elnökségre jelölendő személyek kérdéséről, miután az SPD elnöksége Lars Klingbeil pártelnök javaslatára egyhangúlag a teljes vezetőség újraválasztása mellett döntött. Klingbeil maga egyelőre nyitva hagyja, hogy újra indul-e. A kancellár-helyettes és pénzügyminiszter már régóta nem élvez vitathatatlan támogatást a párton belül. A legutóbbi pártkongresszuson csupán 64,9%-os, csalódást keltő eredménnyel választották újra, míg Bas 95%-os, nagyon jó eredményt ért el. A kormányzati irányvonalat elutasítók inkább Klingbeilt, mint Bas-t tartják felelősnek a fekete-vörös, CDU/CSU-SPD kormánykoalícióban kötött kompromisszumokért, melyekre a párt népszerűségvesztésének egyik fő okozójaként tekintenek.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Elakadás után újra előrelépés a berlini koalíciós tárgyalásokon

Berlinben új szakaszba lépett a kormányalakítás folyamata: négy héttel a szeptember 20-i tartományi választás után a Baloldal (Die Linke), a Zöldek és az SPD október 17-én sikeresen lezárta az előzetes, úgynevezett puhatolózó tárgyalásokat. A három párt tárgyalásvezetői közös sajtótájékoztatón jelentették be, hogy javasolják a pártok illetékes testületeinek a hivatalos koalíciós tárgyalások megkezdését. Ehhez azonban még mindhárom párt jóváhagyására szükség van. Az erre vonatkozó döntések október 19-én születhetnek meg: a Zöldek egy kisebb pártkongresszuson, az SPD pedig a tartományi elnökség ülésén tárgyalja a javaslatot. A Baloldal a berlini őszi szünet miatt csak október 31-ére hívta össze pártkongresszusát. Ha mindhárom párt támogatja a folytatást, a koalíciós tárgyalások november elején kezdődhetnek meg.

A folyamat azonban – hűen a berlini politikai élet általános hangulatához – korántsem zajlott zökkenőmentesen. A hírek ugyanis október 13-án még épphogy arról szóltak, hogy a Zöldek és az SPD átmenetileg felfüggeszti a Baloldallal folytatott egyeztetéseit, miután a baloldali frakció tagjai egy külön nyilatkozatot írtak alá az antiszemitizmus kérdésében. A két párt szerint ugyanis tisztázni kellett, hogy az új dokumentum miként viszonyul a három párt által az előző héten elfogadott közös megállapodáshoz, és a Baloldal továbbra is kötelezőnek tekinti-e az abban foglaltakat. A vita középpontjában tehát nem egyszerűen az állt, hogy a frakciónyilatkozat egyes megfogalmazásai elfogadhatók-e, hanem az is, hogy a pártok mennyire bízhatnak egymás vállalásaiban. A Zöldek és az SPD azt kifogásolták, hogy a Baloldal frakciója a közös megállapodás után saját szöveget fogadott el, amely csak részben egyezett a három párt korábbi dokumentumával. A Baloldal viszont azt hangsúlyozta, hogy a frakciónyilatkozat több ponton, részben szó szerint is megegyezik a közös megállapodással, ezért nem érti, miért merült fel a vállalások megszegésének gyanúja. A nézeteltérés előzményéhez tartozik az is, hogy a Zöldek és az SPD az előzetes tárgyalások megkezdésének feltételül szabta az antiszemitizmus kezeléséről szóló közös megállapodást. A három párt együttesen kiállt a zsidó élet védelme, Izrael Állam létezési joga és a kétállami megoldás mellett, amely egyszerre biztosítaná Izrael biztonságát és a palesztinok önrendelkezését. A megállapodás antiszemita incidensek esetére szankciókat is kilátásba helyezett, akár az érintett képviselő frakcióból való kizárását is. A kérdés azért vált különösen érzékennyé, mert a Baloldal egyes berlini köreit korábban is bírálták az Izraelhez és a palesztin ügyhöz való viszonyuk miatt.

A vitát tovább élezte Vanessa Emde, Neuköllnben közvetlen mandátumot szerzett baloldali képviselő ügye is. Emde korábban több alkalommal vitatott, Izrael-kritikus kijelentéseket tett. Bár a frakció antiszemitizmusról szóló nyilatkozatát ő is aláírta, néhány nappal később az Instagramon már élesen bírálta a dokumentumot. A frakció vezetése ezek után úgy ítélte meg, hogy kérdésessé vált az együttműködés alapja, és megbeszélést tervezett vele, valamint felmerült annak lehetősége is, hogy kizárják a frakcióból. A legújabb fejlemények ugyanakkor azt jelzik, hogy a vita nem akadályozta meg a puhatolózó tárgyalások lezárását. A három párt közös egyeztetési dokumentuma szerint a felek több jelentős lakáspolitikai kérdésben is megállapodásra jutottak. Emellett ambiciózus újjépítési programban és az állami tulajdonú lakások bérleti díjának korlátozásában is megállapodás született.

A folyamatot ugyanakkor országos politikai nyomás is kíséri. Friedrich Merz (CDU) kancellár ismételten arra szólította fel a Zöldeket és az SPD-t, hogy ne működjenek együtt a Baloldallal, amelyet szélsőséges pártnak nevezett. A CDU vezető politikusai a berlini koalíciós terveket élesen bírálták, és azzal vádolták a két pártot, hogy engednek egy radikális, szerintük részben antiszemita

politikai erőnek. A berlini CDU ugyanakkor korábban jelezte, hogy nyitott lenne a Zöldekkel és az SPD-vel folytatott tárgyalásokra. Egy CDU–Zöldek–SPD-koalíció számszerűen szintén lehetséges lenne, bár a három párt együttesen csak két mandátummal rendelkezne az abszolút többség fölött, szemben a Baloldalt is magában foglaló hármass szövetség kényelmesebb többségével.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#), [ide](#) és [ide](#).

3. Támogatásáról biztosította a JU a kancellárt

Október 16. és 18. között tartotta Európa legnagyobb ifjúsági szervezete, a CDU és CSU fiataljait tömörítő Junge Union (JU) pártkongresszusát, amelyen felszólalt többek között Friedrich Merz kancellár és CDU elnök, Markus Söder (CSU) bajor miniszterelnök és CSU elnök, Hendrik Wüst, észak-rajna-vesztfáliai miniszterelnök és CDU elnök, valamint Franziska Hoppermann, a CDU új főtitkára is.

Az eseményt és a felszólalásokra adott reakciókat a szövetségi kormány folyamatos vitái és állapota, valamint a JU egyre erősödő szerepe miatt a koalícióban (a CDU/CSU Bundestag frakciójában 20 JU-s képviselő is van, úgy, hogy a CDU/CSU-SPD frakciók mindössze 12 mandátummal rendelkeznek többel az abszolút többséghez szükségesnél) szorosán figyelemmel követték. A rendezvényen a fiatalok ennek megfelelően magabiztosan léptek fel és Merz is igyekezett barátságos hangnemet megütni velük szemben tavalyi kevésbé jól sikerült beszéde után. Ennek ellenére sem volt azonban érezhető a harmónia a felek között. Az egyébként is „gyengélkedő” kancellárt bár Johannes Winkel, CDU-s Bundestag képviselő és JU elnök a fiatalok támogatásáról biztosította, de csak akkor, ha most tényleg végrehajtja a már korábban is megígért reformokat. Ezért cserébe Merz megígérte a mintegy 300 delegátnak, hogy a kabinet elé már négy hónapja benyújtott nyugdíjreformot úgy fogják elfogadni, ahogy azt az erre külön létrehozott szakértői bizottság javasolta, és mindezt még idén karácsony előtt. Merz beszéde egyelőre lecsillapította a kedélyeket, és a JU minimális elvárása teljesül azzal a kancellárral szemben, akit egykor lelkesen ünnepeltek a fiatalok, hatalomra kerülése óta azonban csalódtak benne.

Az esemény másik fontos témája a szélsőségek elleni küzdelem volt, melyben a fiatalok egyetértetek Merzzel, Söderrel és Wüsttel is. Előbbi kettő harsányan üzent a Berlinben tartományi szinten zajló koalíciós tárgyalásokat folytató SPD-nek és Zöldeknek, hogy ne működjenek együtt a kifejezetten szélsőségesnek – és részben antiszemitának – számító berlini Die Linkevel. A kancellár azt mondta, nem fogja ezt engedni, míg Söder pénzügyi szankciókat helyezett kilátásba Berlinnel szemben a tartományok közötti pénzügyi kiegyenlítési mechanizmus felmondása révén.

A kongresszuson továbbá új elnökséget is választottak a delegáltak. Johannes Winkelt megerősítették hivatalában, olyan eredménnyel, ami a valaha volt legjobb választási eredménynek számít, amit JU elnök elért. Így ő megerősödve képviselheti szervezetének hangját az Unió-pártokon belül, ami további konfliktuspotenciált rejteget Merz számára.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Ismét három százalék fölött az infláció Németországban

Közel három év után először haladta meg az inflációs ráta Németországban a 3%-ot. A Szövetségi Statisztikai Hivatal adatai szerint szeptemberben az áruk és szolgáltatások ára Németországban a júliusi 2,8% és augusztusi 2,9% után 3,3%-kal volt magasabb, mint az előző évben. Ez az érték 2023 decembere óta a legmagasabb, amikor is 3,7% volt az infláció átlagos mértéke.

Elsősorban a magas energiaárak hajtják fel az inflációt, ami az áruk és szolgáltatások típusától függően eltérő mértékű volt. Leginkább a különböző energiahordozók drágultak: így az üzemanyagok és a háztartási energia ára 14,9%-kal, míg a dízel és benzin ára 37,1%-kal, a fűtőolajé csaknem 75%-kal emelkedett; a tűzifa, a faellet és más szilárd tüzelőanyagok ára pedig 15,6%-kal drágult. Ezzel szemben a villamos energia ára 5,5%-kal, a földgázé (üzemeltetési költségek nélkül) 2,8%-kal, a távfűtésé pedig 1%-kal csökkent. Az élelmiszerek ára 0,4%-kal emelkedett. A sütő- és étkezési zsírok (-15%), köztük a vaj (-29,5%), valamint a friss gyümölcsök (-4,9%) olcsóbbak lettek, míg főként a tojás (+15,2%) és a friss zöldségek (+12%) drágultak.

A Statisztikai Hivatal közlése szerint az áruk ára összességében nagyobb mértékben emelkedett, mint a szolgáltatásoké; utóbbiak ára mindössze 2,7%-kal növekedett.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Az Ukrajnának nyújtott támogatások azonnali leállítását követeli az AfD és a BSW

Szász-Anhalt tartományi parlamentje október 14-én, szerdán egy rendkívüli ülés keretében fogadta el az AfD és a BSW Ukrajnával kapcsolatos közös beadványát, melyben a két párt a Kijevnek nyújtott valamennyi német támogatás azonnali leállítását követeli. A két frakció „Béketárgyalások az ukrajnai háború kiterjesztése helyett” című indítványa mellett az AfD és a BSW 44 képviselője szavazott a 83 fős új tartományi parlamentben, míg a CDU, az SPD, a Zöldek és a Die Linke frakciója ellene szavazott.

A szavazást megelőző felszólalások során minden frakcióból elhangzott, hogy mindenki békét kíván – a béke elérésének módjáról azonban nincs egyetértés. Sven Schulze (CDU) ügyvezető miniszterelnök, valamint a CDU, az SPD, a Zöldek és a Die Linke képviselői felszólalásaikban élesen elítélték a javaslatot. Schulze a decemberre tervezett miniszterelnök-választásra utalva a javaslatot „a BSW-nek szánt nászajándékként” jellemezte és „politikai show-ról” beszélt. Az AfD frakcióvezető-helyettese, Ulrich Siegmund, ezzel szemben bírálta az Ukrajnának nyújtott támogatást, és azt követelte, hogy az állami forrásokat nagyobb mértékben fordítsák Németországra. Emellett a béketárgyalások megkezdése mellett szállt síkra, és kijelentette, hogy minél hamarabb tartós békekötésre kellene ösztönözni a háborús feleket. Eva von Angern, a Die Linke frakcióvezetője, felszólalásában azzal vádolta az AfD-t, hogy az elhallgatja Oroszország agresszorként betöltött szerepét, és a háború valóságát orosz szemszögből ábrázolja. A BSW nevében Claudia Wittig hangsúlyozta a diplomácia és a kompromisszumkészség szükségességét minden oldalon. A béke csak akkor jöhet létre, ha az orosz biztonsági érdekeket is figyelembe veszik. Ezenkívül hatástalannak minősítette az Oroszország ellen bevezetett szankciókat. Katja Pähle, az SPD frakcióvezetője emlékeztetett arra, hogy a tartományi parlament a háború kezdete óta többször is foglalkozott a konfliktus kérdésével, valamint annak következményeivel és az AfD-

t a kérdés iránti tényleges érdeklődés hiányával vádolta meg. Olaf Meister, a Zöldek politikusa szintén elutasította az AfD indítványát, és a téma instrumentális felhasználásáról beszélt.

Az elfogadott javaslat értelmében az azt támogató pártok felszólítják a tartományi kormányt, hogy „minden rendelkezésére álló eszközzel, különösen a Szövetségi Tanácsban indított megfelelő kezdeményezés révén, tegyen erőfeszítéseket az ukrajnai helyzet további eszkalációjának megakadályozására és a béketeremtő politika megvalósítására”; mely során a diplomáciára kell helyezni a hangsúlyt. Továbbá leszögezi: „Az Oroszország ellen bevezetett gazdasági szankciókat haladéktalanul fel kell oldani. Az Ukrajnának nyújtott pénzügyi támogatást azonnal le kell állítani, amennyiben az a humanitárius segítségnyújtás kereteit túllépi. Az Ukrajnának szánt fegyverszállításokat pedig fel kell függeszteni.”

Az AfD és a BSW közös indítványának ugyanakkor valószínűleg nincs több, mint szimbolikus értéke, hiszen az Oroszország elleni szankciókról és az Ukrajnának nyújtandó segélyekről nem a tartományok, hanem a szövetségi kormány és az Európai Unió dönt. Sven Schulze, mint ügyvezető miniszterelnök, vitában elhangzott hozzászólásában kijelentette, hogy kabinetje meg fogja vizsgálni a határozatot, és „végül megfelelően fogja azt kezelni”.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Gyermekházasság Németországban: új tartományi adatok, hiányos országos statisztika

Az AfD baden-württembergi tartományi parlamenti frakciójának két képviselője, Nikolaos Boutakoglou és Emely Knorr írásbeli kérdésére adott kormányválaszból kiderült, hogy a tartományban 2012 óta 358 kiskorúval kötött házasságot dokumentáltak, de csak nyolcat érvénytelenítettek jogerősen. A nyilvántartás szerint az egyik esetben a „feleség” mindössze tizenegy éves volt. Az adatokat a tübingeni kormányzati elnökség (Regierungspräsidium) vezeti, amely 2012 óta felelős a tartományban a gyermekházasságok ügyéért.

A nyolc érvénytelenítés 2018 és 2024 közé esik; köztük szerepel egy tizenegy éves iraki lány és egy tizenhét éves iraki fiú 2020-as házassága, valamint egy tizennégy éves afgán lány és egy harmincéves férfi 2018-as kapcsolata. Legutóbb 2024-ben szüntettek meg két házasságot: egy 16 éves német lányét egy 25 éves pakisztáni férfival, és egy 16 éves szíriai lányét egy 27 éves azonos állampolgárságú férfival. A hátralévő 350 eset a 2015 és 2026 közötti időszakból érvénytelenítés nélkül zárult le. A kormány szerint ennek oka lehet a házastárs halála, a kiskorú nagykorúvá válása, az érvénytelenítéstől való eltekintés vagy külföldi újraházasodás. Éppen ezért a 358 nem azt jelenti, hogy ennyi gyerek él ma házasságban. A lezárt esetek között is vannak azonban nagyon fiatalok: a nyilvántartás több tizenhárom és tizennégy éves lány esetét is említi. A válasz idején egyetlen érvénytelenítési eljárás sem volt folyamatban.

A hatóság csak az érvénytelenítési eljáráshoz szükséges adatokat gyűjti, főként a házastársak életkorát és állampolgárságát a köttetéskor. Az sem ismert továbbá, hogy mely országokban kötötték a házasságokat. Bár az eredeti, AfD-s képviselők által benyújtott kérdések arra is választ vártak, hogy hány kényszerházasságba kényszerített diák maradt távol utána az iskolától, az illetékes minisztérium számára nem álltak rendelkezésre adatok ennek megválaszolására. Az államilag finanszírozott Yasemin tanácsadó központ ugyanakkor 2025-ben 271 ilyen esetet kezelt, ebből 80-

nál fenyegetett a kényszerházasság veszélye. Közülük 33 volt kiskorú: négyen tizenkét évnél fiatalabbak, öten tizenkét évesek, ketten tizenhárom évesek, 46 érintett pedig felnőtt.

Országos szinten a kép még hiányosabb. A szövetségi kormány szerint nincs egy központi, szövetségi szintű nyilvántartás, és nincs adat arról, hány gyermekházasságot regisztráltak évente 2016 és 2024 között. A külföldiek központi nyilvántartása (AZR) ugyanakkor 2024. december 31-én 279 tizenhat-tizenhét éves külföldit tartott nyilván házasként, közülük 124 ukrán, 67 szíriai és 20 afgán állampolgár volt. 2024-ben a családi bíróságok országosan három olyan házasságot szüntettek meg, amelynél a kötéskor legalább az egyik fél kiskorú volt.

A számok eltérő dolgot mérnek, ezért nem adhatók össze: az AZR a jelenlegi „állományt”, a bírósági statisztika a lezárt eljárásokat, a baden-württembergi adat pedig egy saját adatbázist tükröz. A kérdést eredetileg a Terre des Femmes nőjogi szervezet 2026 júliusának végén kiadott segédanyaga váltotta ki, amely a nyári szünetben külföldön kényszerházasságba hajszolt diákok esetében ad útmutatást tanároknak.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. A Magyar-Német Intézet hírei

Cikk- és interjúajánló

A **Hit Rádió Glóbusz** című műsorának legfrissebb adásában **Bauer Bencével** beszélgetett Nagy-Bato Jonatán Imre az AfD erősödéséről, a magdeburgi tartományi parlamenti eseményekről és a CDU-n belüli megosztottságról. Kitértek továbbá a német pártrendszer átalakulására, az AfD-vel való együttműködés dilemmájára, valamint a berlini választásokat övező vitákra és intézményi problémákra.

A teljes beszélgetés [itt](#) nézhető vissza.

Négy nap alatt három késes támadás történt lengyel oktatási intézményekben, köztük egy halálos kimenetelű is. A hatóságok 20 ezer rendőrt állítottak szolgálatba az iskoláknál. Az **ATV Start** vendége volt a témában kutatási vezetőnk, **Dobrowiecki Péter**.

A teljes beszélgetés [itt](#) nézhető vissza.

Bauer Bence, intézetünk igazgatója a berlini tartományi választás eredményeit elemezte az **ot.hu** és **index.hu** oldalakon. A Balpárt győzelme nyomán a Zöldekkel és az SPD-vel közösen alakíthat kormányt. A cikk a párt oktatási, lakhatási és közbiztonsági elképzeléseit, valamint a migrációhoz, a klámbűnözéshez és az antiszemitizmushoz fűződő vitás kérdéseket tárgyalja, miközben rámutat a német politikai intézményrendszer és a CDU belső megosztottságának problémáira.

A teljes cikk [itt](#) és [itt](#) olvasható.

A **Hit Rádió** vendége volt Intézetünk kutatási vezetője, **Dobrowiecki Péter**, aki Alice Weidel dízelmegállapodásról és olcsó orosz energiáról szóló kijelentéseit elemezte és az AfD kelet-németországi tartományokban való támogatottságáról beszélt. Szó esett továbbá az Északi Áramlat-per német vonatkozásairól, a téli energiaellátásról, a gáztárolók feltöltöttségéről és a kormány energiaátamogatásairól.

A teljes interjú [itt](#) hallgatható vissza.

Impresszum

Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Dobrowiecki Péter, Szalontai Petra, Fonay Tamás Álmos

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Web:

www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu